

νος τῆς Χίβας, ὅστις θαλχθαίς ὑπὸ τῆς ἐπαγωγῇ διαλέκτου τοῦ στρατηγοῦ Παρόφσκη, συνήνεσαν εἰς τὴν συνομολόγησιν συνθήκης τινός, καθ' ἣν ἐκουσίως πως πηρητεῖτο τῶν κυριαρχικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, καὶ καθίστατο τοποτηρητὴς Ῥωσικῆς ἐπαρχίας. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης ταύτης ὁ ἡγεμὼν τῆς Χίβας ὀφείλει νὰ δέχεται παρ' αὐτῷ πρέσβυν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, νὰ ἔχη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τοῦ Ῥώσσου ἀξιωματικὸς, καὶ τέλος (τοῦτο δὴ εἶναι τὸ σπουδαιότερον) νὰ θεωρῇ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας ὡς τὸν νόμιμον κυριάρχον τοῦ τόκου, ἔχοντα τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν πόλεμον, συνομολογεῖν εἰρήνην καὶ ὀρίζειν τὰς ἐμπορικὰς ὁδοὺς (1).

Ἀλλ' αἱ εἰρηναῖαι αὗται εἰσοβολαὶ τοῦ στρατηγοῦ Παρόφσκη δὲν περιωρίσθησαν μόνον εἰς τὴν Χίβαν καὶ τὰ περίεξ αὐτῆς, ἀλλ' ἐξελθόντες καὶ εἰς τὴν πρὸς ἀνατολὰς κειμένην ἡγεμονίαν τῆς Κοκινδίας ἦν διακρίβει, ὡς προσηνέσθημεν, ὁ Ἰαξάρτης. Οἱ Ῥῶσοι ἤρξαντο νὰ διερευνώσι τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τοῦ 1846, καὶ νὰ καταμετρώσιν αὐτὸν ἐπὶ 25 ἔτη ἐνδελεχῶς. Κατὰ τὸ 1847, οἱ Ῥῶσοι μηχανικοὶ κατώρθωσαν νὰ ἐγείρῳσιν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἰαξάρτου, μικρὸν τι φρούριον (2) ἀπέχον ἕως 30 μίλια ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ. Ἡ θέσις τοῦ φρουρίου ἦν τὰ μάλιστα ἐπιτηδευστάτη καθότι, περιβεβλημένη ὑπὸ τῶν ὑδάτων ἐπεκράτει τοῦ κατωτάτου βέλθρου τοῦ Ἰαξάρτου καὶ τῶν παρακειμένων αὐτῷ ῥῶν. Τὸ μικρὸν τοῦτο φρούριον, κατασκευασθὲν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ στρατηγοῦ Ἀβρουτσέφ, ἐξωπλίσθη μετὰ δεκαπτά πυροβόλων καὶ ἔλαβε φρουρὴν χιλίων ἀνδρῶν. Πρὸς πλείοτέραν ἐπιτήρησιν τῶν στομίων τοῦ Ἰαξάρτου ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν ὀχθῆς καὶ ἕτερον φρούριον δι' αὗ ἐξηστραλιζέτο ὁλοσχερῶς ἡ περὶ τῶν Ῥώσσεων κατοχὴ τῆς Ἀράλης καὶ ἡ διὰ τοῦ Ἰαξάρτου εἰς αὐτὴν εἰσοδός.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ῥῶσοι ἀποκαταστάντες ὀριστικῶς ἐν τῇ Ἀράλῃ, ἐπειράθησαν κατὰ τὸ φιλόνομον ν' ἀνέλθωσι τὸ βεῖθρον τοῦ Ἰαξάρτου, οὗτινος αἱ ὀρυμώδεις ὀχθαὶ παρεῖχον καταφύγιον καὶ σκέπην εἰς τοὺς τὰ περίεξ τῆς Κοκινδίας λιζομένους βαρβάρους. Κατὰ τὸν Μάρτιον λοιπὸν τοῦ 1853 χιλιάδες τινες Ῥώσσιων, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Παρόφσκη ἐπεχείρησαν ν' ἀναπλεύσωσι τὴν Ἰαξάρτην καὶ ἀρίθμησαν μετὰ πολυήμερον διάπλουν εἰς Κοκινδικὸν τι φρούριον κείμενον πρὸς βορρᾶν τῆς Κοκινδίας (πρωτεύουσῃς τῆς Κοκινδίας) καὶ εἰς ἀπόστασιν 300 μιλίων ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ Ἰαξάρτου. Οἱ Ῥῶσοι πορθήσαντες τὸ φρούριον τοῦτο, ἐκάλεσαν αὐτὸ Παρόφσκην εἰς τιμὴν τοῦ περιωνύμου αὐτῶν στρατηγοῦ. Τὰ ὕδατα τοῦ Ἰαξάρτου καταμετρήθησαν ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ

Ῥώσσου Ἰβαντισιτσὼφ ὅστις ἐδημοσίευσε περὶ τοῦτου πολῦτιμον ἐκθεσιν ἣν ἐσχάτως κατεχώρισε καὶ ἡ ἐν Γάτθῃ γεωγραφικὴ ἐφημερίς τοῦ Πετερμάννου.

Καὶ ἐνταῦθα λήγουσιν αἱ ἐκστρατεῖαι τῶν Ῥώσσιων κατὰ τῆς μέσης Ἀσίας ἴσως καὶ μετὰ τὸ 1854 ἐγένοντο καὶ ἄλλαι ἐκδρομαὶ ἢ στρατιωτικαὶ ἐπιδείξεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτον ἐπιτυχεῖς, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν οὐδὲν θετικὸν γινώσκεται, οὐδὲν ὀριστικὸν μέχρι τοῦδε ἐλέχθη. Εἶναι πιθανὸν ὅτι οἱ Ῥῶσοι ἀρκαούμενοι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς μέχρη τῆς σήμερον ἐπιτυγχέουσιν ὀλικὰς ἀγρας τῶν, προτίθενται ἵνα παγιώσωσι πρῶτον ἐν αὐταῖς τὴν πολιτικὴν κυριαρχίαν τῶν, καὶ κατόπιν νὰ προβῶσιν εἰς νέαν κατὰ τῶν βαρβάρων ἄθλα.

Ὁπωσδήποτε, ἡ χώρα τῆς μέσης Ἀσίας ἦν οἱ Ῥῶσοι κατέκτησαν κατὰ τὰ τελευταῖα δεκαπέντε ἔτη, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Κασπίας μέχρι τοῦ Οὐρανίου κράτους, ἀποτελεῖ ἐπιράνειαν 22,000 τετραγωνικῶν μιλίων, ἥτοι ὑπάρχει μεγαλητέρα, κατὰ τὸ μέγεθος, τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας, Πρωσσίας καὶ Σαρδηνίας ὁμοῦ συμπεριλαμβανομένην. Ὁ μὲν Ῥωσικὸς στρατός, ὁ ἀπὸ τοῦ Ὁρμυδούργου μέχρι τῆς Ἀράλης λίανης σταθμεύων, συμποσοῦται, κατὰ τὰς διαδεδομένους τοῦ Ῥώσσου Κοιπήνου, εἰς 319,354 ἀνδρῶν, τὰ δὲ Ῥωσικὰ συντάγματα ἄτινα στρατοπεδεύουσι πρὸς βορρᾶν τοῦ βαθυρόρους Ὄξου, εἰσὶ περὶ τὰ 300 μίλια πλησιέστερον τῆς Καλκούτης ἢ τῆς Πετροπόλεως. *Alea jacta est!* Μεγάλῃ σύγκρουσις ἐπίκειται, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον βραδέως, μετὰ τῶν δύο ἐν Ἀσίᾳ κρατιῶν δυνάμειν, σύγκρουσις καθ' ἣν ὁ πολυπληθέστερος ἀντίπαλος ἔσεται καὶ ὁ βεβαιότερος νικητὴς, ὡς εἶπε ποτὲ εἰς τῶν γενναιοτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας, ὁ περιώνυμος Κλίβινς.

Ἐν Τεργέττῃ, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΘΕΡΕΙΑΝΟΣ.

ΠΙΘΗΚΕΣ.

—ooo—

Τῶν πιθήκων τὸ γένος διαιρεῖται καὶ ὑποδιαίρεται, ὡς γνωστὸν, εἰς ἄπειρα εἶδη. Ὁ Βουφῶνος ἀπαριθμεῖ καὶ περιγράφει λεπτομερῶς πολλὰ ἐξ αὐτῶν, μετὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ σοφοῦ τούτου ζωολόγου καὶ ἄλλα εἶδη ἀνεκαλύφθησαν.

Τὸ εὐφύτερον πάντων τῶν εἰδῶν τούτων καὶ τὸ μᾶλλον παρομοιάζον τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὁ Ὁραγγουτάγκος, ἥτοι ἄγριος ἄνθρωπος, ὡς ὀνομάζεται κατὰ τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας. Καὶ περὶ μὲν τοῦ εἶδους τούτου ὁμιλήσαμεν ἄλλοτε (ἴδε τόμ. Α'), ἐξεικονίσαντες συγχρό-

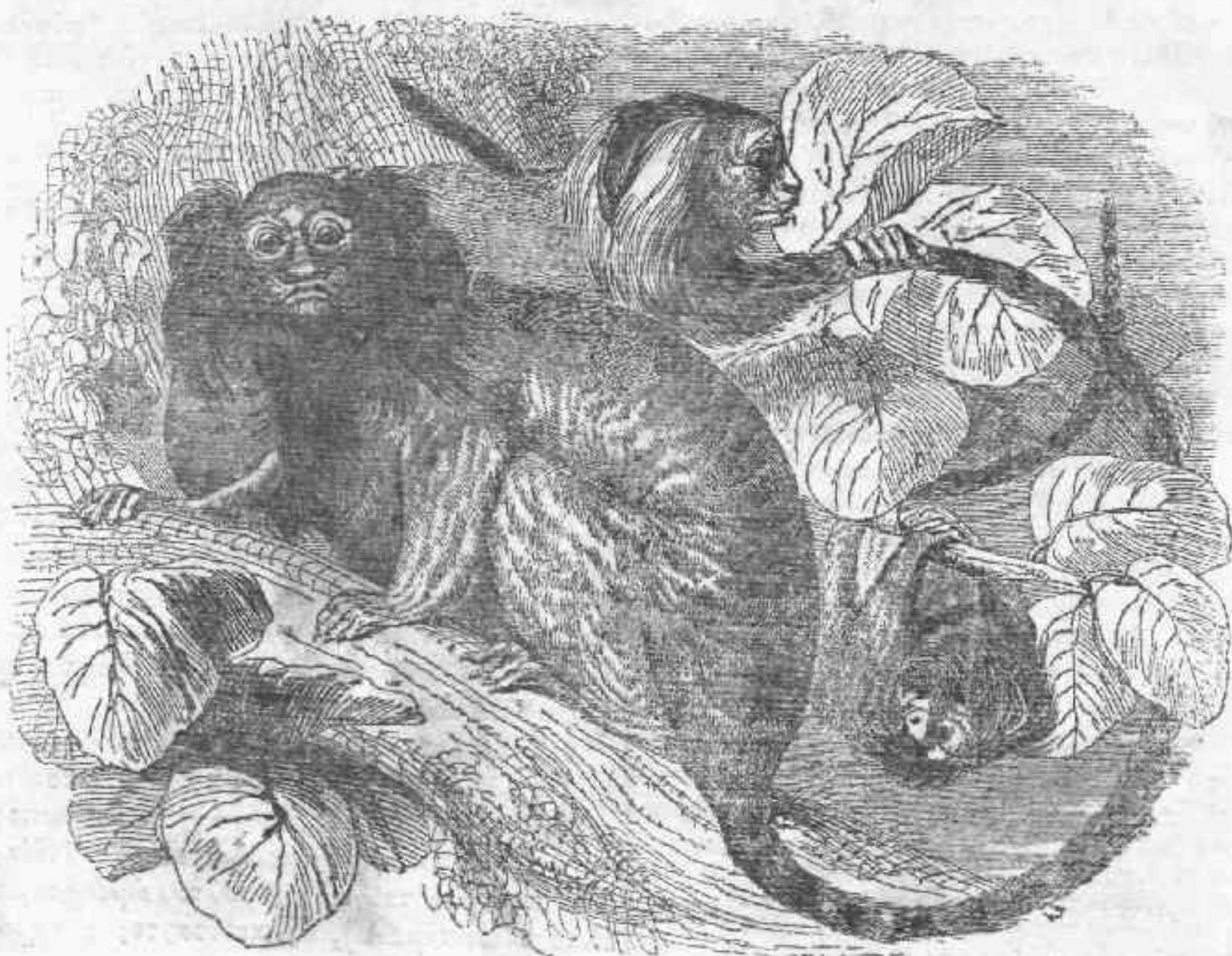
(1) Gumprecht Zeitschrift für allgemeine Erdkunde, τόμ. 6, σελ. 317.

(2) Τὸ φρούριον τοῦτο ἐκλήθη μὲν κατ' ἀρχὰς Ραίμ καὶ ἔπειτα ἐπὶ ὁμωνύμου τινὸς ὀρυμνίου ἔχοντος 200 πόδας ὕψους, ἀλλὰ κατόπιν μετωνομάσθη Ἀράλσκ.

νως αὐτό· σήμερον δὲ παριστάνομεν διὰ τῶν
 παρατιθεμένων εἰκόνων δύο ἄλλα, ἐξ ὧν τὸ
 πρῶτον εἶναι ὑποδιαίρεσις τοῦ οὐραγγουτάγκου,
 καθόσον μόνον εἶναι μικρότερον τούτου,
 διότι κατὰ τὰ λοιπὰ, ἦτοι καὶ κατὰ τὸ ἐξω-
 τερικόν καὶ κατὰ τὰς ἐξεις εἶναι ἀπαράλλα-
 κτον. Πολλάκις αἱ ἐξεις αὗται εἰσι τριαῦται,
 ὥστε ὑποπεύεσαι μὴ οἱ οὐραγγουτάγκοι με-
 τέχωσι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἀπαντῶντες,
 παραδείγματος χάριν, ἀνθρώπους συστέλλον-

ται καὶ κρύπτουσι τὴν γύμνωσιν αὐτῶν. Καὶ
 ὁμως οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τῆς
 διανοίας αὐτῶν καὶ τῆς τοῦ εὐγενεστάτου
 τῶν ὄντων ἅτινα ἐπλάσεν ὁ δημιουργός.
 Καὶ ἔχει μὲν τοῦ οὐραγγουτάγκου ὁ ἐγκέφα-
 λος τὴν αὐτὴν κατασκευὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἁ-
 ναλογίαν ὡς καὶ ὁ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' οὐχὶ
 καὶ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν. Ἀπόδειξις ἀναντιρ-
 ρήτος ὅτι μόνη ἡ ὕλη, καὶ περ ἐντελῶς διε-
 σκευασμένη, ἐὰν δὲν ζωογονῇται ὑπὸ ἀνωτέ-

ρας τινός ἀρχῆς, ἀδυνατεῖ νὰ παράξῃ καὶ λόγον καὶ σκέψιν.

Ἡ δευτέρα εἰκὼν παριστάνει ἄλλο εἶδος πιθήκων μακρὰν ἐχόντων τὴν κέρκον.

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ

ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ

Κ. Γ. Μαυροκορδάτου.

—300—

Ὁ Κ. Γ. Μαυροκορδάτος, καθηγητὴς ἐπίσημος ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, εὐαρεστηθεὶς παρεχώρησεν ἡμῖν τὸν ἐπόμενον εἰσαγωγικὸν λόγον ὃν ἀπήγγειλε κατὰ τὴν πρὸ μικροῦ γενομένην ἐκταξὶν τῶν ἐνιαυσίων αὐτοῦ παραδόσεων. Ἡ εὐχέρεια μεθ' ἧς ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς γράφει τὸν Ἑλληνα λόγον δὲν εἶναι, καθ' ἡμᾶς, τὸ ἐλάχιστον τῶν προτεινόμενων τῶν πολλῶν καὶ παντοειδῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, καὶ τῶν λόγων οὓς εἶτε ὡς πρῶτατος εἶτε ὡς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου ἀπήγγειλε.

Θεῶ, καὶ ἡμῖν αὐτοῖς, καὶ τῆς πλησίον ἡμῶν τὸ ὀφειλόμενον ἀποδιδόναι κεκλήμεθα· ἐνθεν τοι δίκαιόν τινα εἶναι λέγεσθαι οὐδὲν ἐστὶν ἕτερον ἢ τὴν ἀρετὴν, τὸ μέγιστον δὴλονότι τῶν κτημάτων κεκτηθῆναι, τὸ ὀφειλόμενον Θεῷ τε καὶ ἐκυτῷ καὶ τοῖς πλησίον ἀποδιδόντα.

Καὶ ταῦτα μὲν ἅπαντα συλλήθδην οἱ περὶ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν διδάσκουσιν· οἱ δὲ νομικοὶ μόνοις τοῖς πρὸς τὸν πλησίον παρ' ἐκάστου ὀφειλομένοις ἰδίᾳ ἡσχόληνται, καὶ τοῖς περὶ ταῦτα θεωρήμασιν ἐμφιλοχωρεῖν εἰώθασιν· ὅθεν τοι καὶ περὶ τούτων μόνων τὸν λόγον ποιήσομαι.

Οὐχὶ πρῶτιστον καὶ μέγιστον ἐν ἀνθρώποις χρῆμα τὸ μὴ κακῶς πάσχειν; ὀφειλομεν τοίνυν μηδὲν παραβλάπτειν, καὶ μάλιστα γὰρ μὴ τὰ παρ' ἅπασιν τιμαλφέστατα λυμαίνεσθαι, τὴν ζωὴν, λέγω, τὴν τιμὴν καὶ τὰ κτήματα· ἄλλως ὑποσκάπτεται ἢ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ὁ θέμεθλος ἐκεῖνος, οὐχὶ μόνον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλοσοφίας.

Ἄλλ' ἐὰν τοῦθ' οὕτως ἔχῃ, καὶ ἢ τε θρησκεία καὶ ἢ φιλοσοφία κοινὸν μετὰ τῆς δικαιοσύνης τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτάσσουσι παράγγελμα· τί τὸ διαστέλλον τὴν δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλοσοφίας, εἴποι τις ἄν; Ἀλλὰ διαφέρουσιν αὐταὶ ἀπ' ἀλλήλων, ὅτι ἢ μὲν θρησκεία καὶ ἢ φιλοσοφία ἐπ' ἀπειρον ἐπεκτείνουσι τὸ παράγγελμα τοῦτο, ἢ δὲ δικαιοσύνη ἐς μικρὸν συστέλλει αὐτό· ὁ μὲν γὰρ τῆς δικαιοσύνης ὀλιγοῦσιν, καὶ τῶν ἐνταλμάτων τῆς θρησκείας καὶ τῶν παραγγελλμάτων τῆς φιλοσοφίας παραβάτης καθίσταται πάντως· ὁ δὲ τῶν ἐνταλμάτων τῆς θρησκείας καὶ τῶν παραγγελλμάτων τῆς φιλοσοφίας μὴ ὀρροντίζων ἐν γένει, οὐχὶ πάντως καὶ τῆς δικαιοσύνης ἀπολείπεται.

Οὕτω δὲ ὁ μὴ ἐλεῶν πτωχὸν τῇ μὲν δικαιοσύνῃ οὐδαμῶς, τῇ δὲ θρησκείᾳ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ πάντως τε ἀντιπράττει· ἀλλ' ὁ μὴ τὰ παρ' αὐτοῦ ὀφειλόμενα τῷ δανεισαμένῳ ἀποτίσας, καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλοσοφίας ἅμα ἀπολέλειπται· ἢ μὲν γὰρ θρησκεία καὶ ἢ φιλοσοφία εἰς τὸν ἕσω ἀτενίζουσιν ἄνθρωπον, καὶ αὐτῷ τὴν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ ἀγῆρω μακαριότητα δικπράττονται, τὰ τῷ Θεῷ καὶ ἐκυτῷ καὶ τῷ πλησίον ὀφειλόμενα τηρεῖν καθόλου παρακαλεούμεναι· τῆς δὲ δικαιοσύνης γνώμων τὸ κοινωνικὸν μόνον ἐστὶ συμφέρον· διὸ καὶ τὸ παράγγελμα τοῦτο ἐν μέρει ὑπερασπίζει καὶ ἀσπάζεται αὐτή.

Τούτων ἤδη τεθέντων καὶ τῶν ὁρίων τῆς δικαιοσύνης ἀκριθῶς διαγραφέντων, φέρε ἴδωμεν εἴπως γένοιτό ποτε τὴν δικαιοσύνην ἀπρχεῖν ἐν ἀνθρώπων κοινωνίᾳ.

Ἐκν,ὼς ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, ἢ μὲν γὰρ παράτχῃ αὐτομάτως τοσοῦτους καρπούς, ὥστε αὐτῶν ἕκαστον ἡμῶν ἀρθύνως καὶ ἀπονητὶ ἀπολαύειν· ἢ δὲ χειμερινὴ ὥρα τῇ ἐαρινῇ ὁμοιωθεῖσα ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀνθρώπους τῆς χρείας ἱματισμοῦ πολλοῦ, ὅπως πρὸς τοὺς καιροὺς ἀρμόζοιντο· τὰ δὲ λαχάνηρά αὐτομάτως καὶ ταῦτα εἰς ἐδέσματα μεταβάλλοιντο μετὰ κατχυσμάτων καὶ ἐμβρυμάτων, ὅ,τι πλείστων, τότε δὴ οὐδεὶς περὶ διανομῆς κτημάτων ἢ περὶ ἰδιοκτησίας γένοιτ' ἂν λόγος, ἐκάστου τὰ πάντα ἀρθύνως ἔχοντος, ὡς καὶ τὸν εἰσπνεόμενον ἀέρα, καὶ μὴ προαγομένου λέγειν ἐκάστῳ τοῦτο ἐμὸν καὶ οὐ σὸν, ἐτέρου τυχὸν λαβόντος· αὐτὰ ἐκτείνας γὰρ τὴν χεῖρα τοιοῦτο ἕτερον εὐμαρῶς πάνυ λήψαιτο, καὶ δῆτα μηδεμιᾶς πρακτομένης ἀδικίας, οὐδεὶς ἂν εἴποι ἡδίκημαι καὶ τὸ ἐμὸν διεκδικῶ· καὶ ἢ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ἐξαλλεῖται ὁλοσχερῆς, καὶ ἐκλάμψει πλήρης, ὡς ἡμῖν παρίστησιν αὐτὴν ἢ τε θρησκεία καὶ ἢ φιλοσοφία.

Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὡς ἔχουσιν ἤδη, καὶ τῶν μὲν χρειωδῶν μὴ ὄντων ἀπείρων, ὥστε ἡμῖν ἀρθύνως ἐπαρκεῖν ἐν πᾶσι καὶ ἐπὶ πᾶσιν, οὐδ' αὐτομάτως ἡμῖν προσγιγνομένων τῶν ἀγαθῶν, ὡς ἀνωτέρω ὑπεθέμεθα, οὐδ' οὕτω τῆς δικαιοσύνης ἐχρῆζομεν, εἴπερ ἡ καρδία ἡμῶν ἐπὶ τοσοῦτο τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης ἐπεπλήρωτο, ὥστε ἕκαστον τὸ τοῦ πλησίον ἀγαθόν, οἶονεῖ ἴδιον λογιζόμενον, τῶν χρειωδῶν τῷ πλησίον φιλορρόνως πάνυ μεταδιδόναι καὶ αὐτὸν ὡς ἑαυτὸν ἀγαπᾶν.

Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐρικτὸν ἡμῖν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθενείαν. Ἴωμεν δὴ ἐπ' ἕτερον, καὶ ἴδωμεν τί συμβήσεται· ἐὰν ἢ πάλιν ἐπὶ τοσοῦτο τῇ σιτοδείᾳ καὶ τῇ στερήσει πάντων τῶν κατὰ τὸν βίον ἀναγκαιῶν κατατρυγῇται, ὥστε οὐδὲ τὴν λιτότητα αὐτὴν, οὐδ' αὐτὴν τὴν ἐγκράτειαν τῶν συμφορῶν περιγίγνεσθαι, λιμῷ μὲν τῶν πλείστων τῶν πολιτῶν ἀπολυμένων, τῶν δὲ περιγιγνομένων κακῶς καὶ τούτων διαγόντων. Τότε ἡ δικαιοσύνη, τὰ πάντα φιλανθρώπως ἀνεχομένη διὰ τὸ κοινωνικὸν αὐτὸν συμφέρον, ὀλιγορρήθεται, ἐκάστου, εἰκότως πάνυ,